

GOEDE VRIJDAG
10 APRIL
2020

OUDE KERK
HELVOIRT
14.30 UUR

GOEDE VRIJDAG
AANHEF

10 APRIL 2020

AFSCHEID EN HEENGAAN
VAN JEZUS VAN NAZARET

De laatste avond van zijn leven
heeft Jezus van Nazaret
- van huis uit timmermanszoon -
ontroerd, ontroerend en
met klem beleden van wie en wat
het brood, dat hij samen
met allen breekt, spreekt: van God
- onnoembaar ongrijpbaar -
die hij Vader noemde,
hartelijk centrum van Liefde
in alle leven, in ieders bestaan.

G. *Zijt Gij mij God een herder
als de morgen mij in leven roept
als de avond mij de nacht in leidt
zijt Gij mij God een herder?*

*Loop ik langs groene weiden
hoor ik het zachte water,
komt mijn hart tot rust: hier ben ik thuis.
Deze dagen leef ik als gegeven
door wie zo Groot zo Goed.*

*Ontmoet ik tegenslagen
en val ik in de diepte,
altijd vind ik kracht weer op te staan.
Deze dagen weet ik mij gedragen
door wie zo Groot zo Goed.*

BEGROETING

Goede Vrijdag anno 2020
is voor velen van ons een lijdensweg,
gevangen als we zijn
door een onzichtbaar nieuw virus
dat overal werkzaam kan zijn.

Nu dient het leven zich aan
met bitter en zuur en mensen
vragen om een helpende hand,
hunkeren naar begrip en medeleven -
totdat van een mens aan 't einde toe
ieder gebaar, elk gerucht een teken
van dood of leven, van afscheid wordt:
die ogen ... dat zuchtje ... wat ze nog zei ...

Toen Jezus van Nazaret afscheid nam,
heeft hij met brood in zijn handen
getuigd van zijn geloof in het leven –
heeft hij zijn beker met alles
wat hem heilig is overgedragen
aan die bij hem waren
en hem gingen overleven –
heeft hij hen op 't hart gebonden
te doen wat hij heeft gedaan:
in 't volste vertrouwen Gods belofte,
's mensen zielsverlangen, waar maken.

*Even mogen bloemen
recht staan en zich roemen,
pronken met hun kelken,
kwijnen en verwelken.*

*U die de vreemde wereld schiep,
U die ons in het leven riep,
geef ons niet uit handen.*

*Even mag de vlinder
dansen ongehinderd
zich in zonlicht paaien
als een pluis verwaaien.*

*Even mag de vogel
klimmen hoog en hoger
't hoogste lied doen schallen,
vliegen fladd'ren vallen.*

VOORBEREIDING

Lucas 22

Het ging Pasen worden.
De stad was druk; de mensen nerveus.
Jezus trok zich 's avonds terug
op de Olijfberg buiten de stad,
want hij werd gezocht, geschaduw.
Priesters en oudsten wachtten
op een geschikt moment om hem
uit de weg te ruimen, maar ze waren
beducht voor het volk dat van hem hield.
Jezus, tot voorzichtigheid gedwongen,
stuurde er twee op uit,
die hij een vage opdracht meegaf:
'In de stad loopt een man met een kruik water;
volg hem waar hij binnengaat en zeg de huisbaas:
De meester zoekt een plaats voor het paasmaal.
Hij zal je een afgelegen plek wijzen,
een zaal in de nok. Maak daar alles klaar.'

LIED

G. *Is niet het grootste verlies
zo machteloos te zijn?
Die ons lief was in het leven
moeten wij uit handen geven.
God, we voelen ons zo klein.*

Hij ging met zijn vrienden aan tafel en zei: 'Ik sta er op dit paasmaal met jullie te eten, want ik ga sterven.' Dit was Petrus te machtig. 'Dat zal jou niet gebeuren' beet hij Jezus toe. Maar die viel tegen hem uit: 'Ga weg, dit is des duivels! Want een mens gaat heen zoals bepaald is.' Toen brak hij het brood en at 't met hen. Hij nam zijn beker en droeg die over aan die hem gingen overleven.

Er ontstond paniek onder hen, want ze wisten niet hoe het nu verder moest en wie van hen het voortouw zou nemen. Hij zei alleen maar: 'Macht en majesteit treiteren het volk en laten zich desondanks weldoener noemen. Dit past jullie niet. Onder jullie moet de hoogste de minste zijn; de leider dienaar. Wie is de belangrijkste: de tafelheer of de tafeldienaar? De heer natuurlijk. Ik ben onder jullie de gediensstige.'

GEBED AAN TAFEL

*Tijd van geloven tegen beter weten in;
in de leegte zoeken naar een nieuw begin.
Twijfelend geloven in een nieuw verbond;
kent deze nacht nog gouden morgenstond?
Komt God in mensen ons misschien nabij;
nooit een woord van boven toch geloven wij.*

V. Voorwaar, ik zeg u:
een herder is vertrouwd
met zijn schapen en zij met hem.
Ik heb een vader die mij,
zoals ik jullie,
als een herder trouw is.

Ik ben de goede herder.
Ik geef mijn leven voor mijn schapen.
Niemand neemt mij het leven af;
ik geef het uit mezelf. -

Ik ben de wijnstok,
mijn vader de wijngaardenier.
Elke rank aan mij die vrucht draagt,
koestert hij om nog meer vrucht.
Blijf met mij zoals ik met jullie.

Dit is mijn gebod:
hou van elkaar zoals ik van jullie.
Geen groter liefde dan
zijn leven geven voor de ander.

*Dagen van hopen tegen beter weten in,
in den blinde lopen naar een nieuw begin.
Koppig blijven hopen dat de ballingschap
door ons wordt verlaten, zeker, stap voor stap.
Alles verloren, over en voorbij;
nergens is er uitzicht en toch hopen wij.*

V. Hij sloeg zijn ogen op en zei:
Vader, mijn uur is gekomen.
Uw woord is gesproken, Uw weg
gegaan; Uw naam is genoemd en
de mensen vertrouwd geworden.
Ontvang mij zoals een vader zijn zoon.

Die U mij hebt toevertrouwd,
ik smee U, bewaar en spaar ze.
Ik doe een beroep op U, Vader:
laat ze één zijn met elkaar
zoals Gij met mij, ik in U.

Hij nam brood, zegende, brak het
en zei: 'Dit ben ik en ik verzeker je
dat ge zult eten en drinken aan mijn
tafel in Vaders huis. Neem en eet.'

Hij zegende de beker en zei:
'Neem deze van mij over
en geef hem door;
want ik drink er pas weer van
wanneer alles zal zijn voltooid.
Doe wat ik heb gedaan
en maak waar, waarnaar je uitzielt
en wat je voor vast is toegezegd.'

*Maanden van liefde tegen beter weten in;
enkel moeten leven van herinnering.
Samenhang weer vinden, mensen om je heen
zoeken jouw nabijheid; laat hen niet alleen.
Dood zal ons deren, keren zal het tij,
al zijn wij verslagen toch beminnen wij.*

ONZE VADER

Allen Onze Vader, die in de hemel zijt;
Uw naam worde geheiligd,
Uw rijk kome; Uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel;
geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schuld, zoals ook
wij aan anderen hun schuld vergeven.
En leid ons niet in bekoring,
maar verlos ons van het kwade. Amen.

ZIJN UUR

V. Toen zij samen gezongen,
het brood gebroken en de beker
gedronken hadden, ging hij naar buiten -
met zijn vrienden om zich heen ...
bereid als ze waren hun profeet en
toekomstdroom tegen zichzelf en alle
machten in bescherming te nemen -
zo nodig met geweld,
dat wapen van de onmacht.
Maar hij zei: 'Zwaarden weg;
wie er naar grijpt komt er door om.'

Hij is naar buiten gegaan
en zijn vrienden - Petrus deed
het woord - verzekerden, hem nooit
of te nimmer in de steek te laten.
Maar hij: 'Nog voor de haan kraait
en we een dag verder zijn,
wordt de herder geslagen en
raken de schapen verstrooid -
wordt de wijnstok geknakt
en vallen de ranken af.
Wees elkaar straks tot steun.'

Hij ging naar buiten,
viel op de knieën en was bang.
Bedroefd en teleurgesteld als ze waren,
lieten zijn vrienden hem gaan en slapen.

Het was zijn uur, hij vocht het uit -
niet met zwaarden, niet met mensen,
maar met zichzelf - totdat hij kon zeggen:

Vader, Uw wil geschiede.

LIED

*Zou ik zeggen:
ik wil Uw naam niet langer horen
Gij bestaat voor mij niet meer –
zou ik zuchten:
ik geef het op, er is geen hoop
geen doorkijk door de dood –
dan zou ik los geslagen en in ademnood
mijn dagen zielloos slijten,
dan zou ik bang en beducht
mijn wegen gaan.
Want wie ben ik
als niet in U geborgen,
wat is leven als niet met U –
met U, mijn God, mijn eeuwig leven. Amen.*

GEDACHTENIS

Naar wie je bent geweest
is de wereld nog steeds op zoek.
Zoveel eeuwen zijn er overheen gegaan;
zoveel belangen hebben er gespeeld.

Hartelijk is naar je gevraagd en tegelijk
raakte je onder steen en staatsie bedolven.
Oprecht en eerlijk ben je nagevolgd en
evenzeer is er betweterig met je gehaffeld.

Voor de een was je een godslasteraar;
voor de ander Gods zoon.
De mensen zagen je als een weldaad;
hogerhand noemde je volksverlakker.

Er waren er die in jou
van kindsbeen af een belofte zagen
en ook dat het zou botsen; dat je
onvermijdelijk je hoofd ging stoten.

Je vader was timmerman in Nazaret
en zat in het verzet, wordt gezegd.
Hij is je vroeg ontvallen;
je hebt hem niet echt gekend.

Je moeder stond er alleen voor.
Op jou, haar eerstgeborene,
had ze al haar hoop gevestigd en jou
wilde ze het lot van haar man besparen.

Maar tot haar ontzetting verliet je
huis en haard, have en goed...
Dit is jezelf blijkbaar
ook niet gemakkelijk gevallen.

Want alsof je jezelf wilde overtuigen,
zei je telkens weer en bleef je herhalen:
‘Wie huis en thuis stelt boven Gods wil,
die past Hém en mij niet.’

Je liet je niet bepraten
en deed omwille van je geweten
afstand van alles en iedereen; je had
niet eens 'n steen om op te zitten.

In Nazaret, het stadje van je jeugd,
kon je later niet meer komen.
Ze vonden je een ijdelruit, zonderling
en bekogelden je met stenen.

Je week uit naar het noorden,
waar je bij het meer vissers trof
die wel iets in je zagen en hoopten
dat je met hen de wapens zou opnemen.

Maar gewapenderhand
is voor jou dodemanshand.
Jou ging het om Gods wil, om
het oprechte geloof van de vadersen.

Niet macht, maar gerechtigheid; niet
kroon of troon, maar helpende hand.
Ze hebben je niet begrepen en
uiteindelijk in de steek gelaten.

LIED

*Op alle alle wegen
is er geen groter pijn
is er geen groter zegen
dan met elkaar verbonden zijn.*

VOORBEDE

Die
eigen belang, recht en gelijk niet zoeken;
tijd en talent voor anderen óverhebben;
in hun beroep een roeping beleven –

die
voor de medemens alles veil hebben;
alle schepen achter zich verbranden
en louter op vertrouwen koersen -

die
hun geweten niet sussen
zich de mond niet laten snoeren;
macht en majesteit trotseren.

Bid, dat ze staande blijven,
de wereld niet ontvallen.

LIED

*Verbitterd was ik en geraakt
gekwetst tot in mijn ziel,
redeloos mezelf niet meer.
Wees bij me, ga met me hand in hand
en breng me waar Gij mij hebben wilt.*

GEDACHTENIS

Je was een bloem, fel van kleur
en op z'n mooist in 't wild;
een vrije vogel, door de wind gedragen;
een ziener, een doener, Gods man.

Je wilde niet doorgaan voor
zedemeester of wetgeleerde;
je was een verteller die mens en leven
met hun eigen verhaal uitbeeldde.

Van bomen en bloemen,
wind en wolk las je het leven af.
In kinderogen zag je de hemel;
in mensen-niet-in-tel keek Vader je aan.

Je ging met wie niemand wilde,
kwam waar geen mens zich waagde.
Je mocht gezien worden met mensen
beklad en door 't slijk gehaald.

Wie ontredderd de moed verloren
wees je op de bomen in 't veld:
hun twijgen worden zacht, botten uit;
lente, nieuw leven staat voor de deur.

Je hielp lammen overeind,
bracht melaatsen terug in de kring.
Zieken praatte je de straffende
vinger Gods uit het hoofd.
Wonderlijk wat je deed;
maar het is je door wet en weet
niet in dank afgenomen.
Staatsgevaarlijk, godslasterlijk, vonden ze.

Je kwam in de stad waar
wet en waarheid naar eigen hand
werden gezet en godsvrucht glimde
van potsierlijk kleurloos vernis.
Je schrobde de tempel schoon
en veegde priesters de mantel uit.
Dat kon niet goed blijven gaan;
macht en pompa slikken dit niet.

Ze zijn je gaan schaduwen;
wachtten op het juiste moment
om je op te pakken, te ruimen
en je naam voor altijd weg te poetsen.

LIED

*Op alle alle wegen
is er geen groter pijn
is er geen groter zegen
dan met elkaar verbonden zijn.*

VOORBEDE

Die
met alles en iedereen eerbiedig omgaan ,
bekommerd zijn om natuur en cultuur;
bedacht op Wie is in alwat bestaat -

die
voor kind, ziek en zwak zorg hebben,
vluchteling en vreemde onderdak geven,
hartelijk omgaan met die-niet-weten -

die
bouwen aan een samenleving met hart
en oog voor echt en oprecht, voor
bolleboos en stumperd, vriend en vijand.

Bid
dat zij staande blijven.

LIED

*Zonder U is er geen hemel,
wat moet ik op aarde als Gij niet zijt?
Gij zijt mijn hoogste goed
In u mag ik rusten
Voor eeuwig en altijd*

GEDACHTENIS

Soms wilde je alleen zijn
om op krachten te komen.
Je trok de woestijn in om
in de leegte jezelf te vinden.

Soms zocht je het weidse strand
om - even weg uit alle rumoer -
te dromen van de overkant
en naar de stilte te luisteren.

Soms ging je een berg op
om je visioen en vertrouwen te koesteren,
Vader te raadplegen en op de hoogte
te komen van wat Hij met jou vóórhad.

Soms ging je het water op
en voelde bij het gieren van de wind
en het klotsen van de golven
hoe kwetsbaar mensen zijn.

Je hebt afscheid genomen,
je testament geopend: Ik deel
met jullie het leven waarvan Liefde
het hart is, in Wie alles wordt voltooid.

Je hebt je beker zoet en zuur
overgedragen aan die bleven
en hen daarmee op het hart gedrukt
Gods belofte te gaan waarmaken.

In de Hof van Olijven
heb je erom geschreeuwd
dat de beker van het lijden
aan je voorbij mocht gaan.

Aan het kruis kon je
ten slotte in overgave bidden:
'Vader, in Uw handen, bij U
leg ik me neer.'

Tot meer is een mens niet in staat.
Je hebt ervoor moeten vechten
maar voelde je uiteindelijk gedragen,
thuis en geborgen in die Leeft.

Vanaf toen moet de wereld beseffen,
dat Liefde het hart van alles is en
dat wie uit liefde geeft en leeft
God en Goed openbaart.

LIED

*Op alle alle wegen
is er geen groter pijn
is er geen groter zegen
dan met elkaar verbonden zijn.*

VOORBEDE

Die
pijn hebben, gekwetst zijn
naar ziel of lichaam - pijn die
komt en gaat, duurt en blijft -

Die
met zichzelf overhoop liggen,
op elkaar zijn uitgekeken,
medemensen schuwen -

Die
wereldwijd honger en dorst bestrijden,
voor recht en vrede hun leven riskeren,
een weg naar de toekomst banen -

Die brood en beker, zoet en zuur
hun leven lang met ons deelden
en ons in de dood zijn voorgedaan.

LIED

*Buiten U is het geen leven.
Voor wie U opgeeft, is alles verloren.
Gij zijt mijn hoogste goed*

*In u mag ik rusten
Voor eeuwig en altijd
Al breekt mijn lichaam en bezwijkt mijn hart
Gij zijt de rots waarop ik bouw
Gij zijt de toekomst die mij wacht.*

BESLUIT

**Niemand
heeft groter liefde
dan zij die voor anderen
alles, tot hun leven toe,
overhebben.**

**Wie zo liefhebben
zijn in het licht.**

(Johannes 15,13; 1 Johannes 2,10)

LIED

*Heer, hoor ons bidden aan,
de vragen van ons hart.
Wil onze pijn verstaan
in 't donker van de nacht.
Reik ons Uw licht weer aan
in liefde en geloof.
Kom, wakker in ons aan
de kleine vlam van hoop.*

*Heer, hoor ons bidden aan
om vrede en om licht
voor wie is heengegaan
nieuw land en ruimer zicht.
Jij blies ons leven aan,
wij zijn jouw eigen vondst.
Jij blijft in ons bestaan,
jouw adem leeft in ons.*

*Heer, hoor ons bidden aan
in hoop en vrees bijeen.
Eén is ons voorgedaan
dwars door het donker heen.
Wie in zijn spoor geleefd,
de mensen goed gedaan,
soms pijn geleden heeft,
zal uit de dood opstaan.*

Verantwoording:

Muziek:

Title Rondom de Beker:
bij afscheid en gedachtenis
Contributors Peer Verhoeven, Willem Vogel
Publisher Abdij van Berne, 1999
ISBN 9076242143, 9789076242149

Title Een ster gezien: liederen en teksten
rond Kerstmis te zingen en te zeggen
Contributors Peer Verhoeven, Willem Vogel
Publisher Abdij van Berne, 2001
ISBN 9789076242408

Gedachtenis en voorbeden Peer Verhoeven;
Tafelgebed Peer Verhoeven;

Illustratie Ludwina Foolen